

Toch was Tom onschuldig

door Co van der Steen-Pijpers

„Jongens, steek eens op!” roept Theo. „Ik heb m'n broer z'n brommer schoongemaakt, en een heel pakje sigaretten gekregen!”

Verbaasd kijkt Tom toe. Hij is nog niet lang op deze school, en hij heeft nog nooit meegemaakt dat jongens uit de zesde klas rookten.

„Mag dat?” vraagt hij.

„O,” zegt Theo, „als je maar zorgt dat opa 't niet ziet, heb je niks geen last.”

Met opa wordt de hoofdonderwijzer bedoeld, ook al iets waaraan Tom moet wennen.

„Hier, pak aan!” „Ik heb nu geen zin,” houdt Tom zich groot. Hij wil voor de jongens niet weten dat hij nog nooit gerookt heeft. Theo duwt hem drie sigaretten in de hand. „Ze moeten op. Rook ze dan maar als je wèl zin hebt.”

Wat later loopt Tom naar huis, drie sigaretten in z'n broekzak. Thuis drinkt hij een kopje thee en

gaat dan weer naar buiten. 't Is toch eigenlijk wel gek als hij de enige in de klas is die nog nooit gerookt heeft. En als hij 't op school een keer doet, en misselijk wordt... dan hebben ze 't meteen in de gaten. Misschien vraagt Theo morgen wel hoe ze smaakten, en wat moet hij dan zeggen? Stil glipt hij naar binnen en pakt een doosje lucifers van de schoorsteen. Dan duikt hij achter de regenton, een sigaret tussen zijn lippen. Zorgvuldig strijkt hij een lucifer af, zuigt, kucht, blaast... 't Gaat nog een beetje onwennig, een beetje snel, maar hij rookt. Kleine wolkjes stijgen boven de regenton uit en zeilen langs... het keukenraam. Achter dat raam schilt moeder aardappels. Er komt een glimlach van begrijpen om haar mond als ze de wolkjes ziet. Ze wacht nog even. Dan gaat ze naar buiten. „Vind je 't lekker?” vraagt ze. Tom schrikt. Maar moeder knikt hem toe. „Ik begrijp het wel,” zegt ze. „Als andere jongens het doen, wil je niet achterblijven. Luister eens, we maken samen een afspraak. Deze sigaret mag je verder oproken, in huis, niet stiekum. En als je dan belooft tot je verjaardag niet te roken, krijg je een echt-leren voetbal. Voetballen is veel gezonder dan roken. Afsproken?”

„Ja moeder, dat belof ik!” zegt Tom beslist. Eigenlijk voelt hij zich opgelucht. Zo lekker was die sigaret niet. Als hij bedenkt dat moeder geen straf geeft, niet eens

op hem gebromd heeft, wordt hij helemaal warm van binnen. Moeder kan er van opaan dat hij zijn belofte houden zal.

In de keuken doet hij nog twee trekjes. Dan gooit hij met een

wijde boog de sigaret uit het keukenraam. Had hij dat nu maar niet gedaan!

„Moet je nog huiswerk maken?” vraagt moeder. „Helaas wel!” zucht Tom. „Dat moest met zulk warm weer verboden zijn.” Moeder heeft helemaal geen medelijden met hem. „Ga maar gauw naar je kamertje, des te eerder is het klaar. Ik moet even een paar boodschappen doen. Als je dorst krijgt, er is nog karnemelk in de keuken. Tot straks hoor!”

Loom klimt Tom naar z'n kamertje. Aardrijkskunde en een franse les. Hoe krijgt hij het er ooit in!

Je moest nu kunnen zwemmen, of op een koel plekje in het bos liggen. 't Weer is nu mooier dan in de vakantie. Verlangend kijkt hij uit het raam. In de verte ziet hij de hoge bomen van het park. Ze staan roerloos, er is een zuchtje wind. Met langzame bewegingen legt hij z'n boeken en schriften op het tafeltje. Dan valt zijn oog op de boekenplank boven zijn bed. Daar staat: „Reis door de nacht”, een dikke turf, vier delen in één band. Spannend! Hij heeft het te leen van een jongen op school. Zou hij even lezen? Hij heeft de avond ook nog voor zijn huiswerk. En dan is het vast niet zo warm. Even later is Tom verdiept in het boek. Hij hoort niets. Hij ziet niets. En . . . hij ruikt ook niets.

Na een uur komt moeder terug met een tas vol boodschappen. Ze is moe. Met deze warmte lijkt het wel of er gewichten aan je voeten zitten. Door het paadje loopt ze achterom naar de keuken. Even kijkt ze omhoog naar Toms kamertje. En dan . . . dan snerpt haar stem door de stilte: „Tom, o Tom!” Net als vanmiddag stijgen er rookwolkjes op. Maar nu groot, en donker en dreigend.

Met een sprong is Tom bij het raam. Moeder hoeft niets meer te zeggen. Hij ziet het al: de dakrand staat in brand. Snel roffelen z'n voeten de trap af. Hij rent naar de schuur, grijpt de tuinslang en draaft weer terug. Gelukkig is er een kraan op zolder. Daar schuift hij het ene eind van de slang aan. 't Andere hangt hij uit het raam. Dan de kraan open, en sissend spuit het water in de gloeiende dakgoot. De rookwolken worden dikker, zwarter. Maar

het vuur dooft. Voor alle zekerheid spuit hij een kwartier lang. Dan is alles koud, en nat, en zwart. Hij gaat nog even in de tuin staan kijken. Nee, 't gevaar is geweken. Moeder is op de keu-

kenstoel neergevallen. „Hoe... hoe kon dat?” stamelt ze. Tom voelt zich de sterkste. „k Weet het niet hoor,” zegt hij luchtig. „Misschien de hitte. Maar 't is geblust, en alleen de buitenkant is een beetje zwart.” Onderzoekend kijkt moeder hem aan. „Tom, heb je huiswerk gemaakt?” Tom krijgt een kleur. „Nou, eh, ik wou het liever vanavond doen. Ik heb een poosje gelezen.” Hij begrijpt eigenlijk niet wat dat ermee te maken heeft. Even later begrijpt hij het wel. Moeder vraagt met een vreemde nadruk in haar stem: „Heb jij nog meer sigaretten?” Verontwaardigd springt hij op. Denkt moeder nu dat hij weer gerookt heeft?

„Ik had er nog twee!” barst hij los. „En die heb ik nòg! Kijk maar!” Als hij in z'n zak grabbelt

valt er een doosje lucifers uit. Dat was van vanmiddag. Maar nu gebeurt het tegen hem.

„Een dak gaat niet vanzelf branden,” zegt moeder langzaam. „Ook niet door hitte. Ga maar in de kamer huiswerk maken, dan kan ik tenminste zien wat je doet.” Verdrietig haalt Tom z'n boeken. Moeder zegt niet dat ze hem niet gelooft, maar je kunt het aan alles merken.

Om zes uur komt vader thuis. Als hij met z'n fiets achterom loopt, is het eerste wat hij ziet de zwartgeblakerde dakrand. Ongerust komt hij de kamer binnen. „Wat is er gebeurd?”

Moeder vertelt het. „De dakrand is zomaar opeens gaan branden. Helemaal vanzelf. Tom was alleen thuis. Eerder op de middag heeft hij gerookt. Toen niet. Zegt hij tenminste.”

Vader kijkt naar Tom. „Is dat waar?” Tom knikt heftig. „Ja, ik heb boven geen sigaret en geen lucifer aangeraakt. Ik heb moeder beloofd tot mijn verjaardag niet te roken. En dan doe ik 't ook niet!”

„Als Tom het zegt, moeten we hem geloven,” vindt vader. „Maar 't is toch een vreemde geschiedenis. Niemand komt toch bij ons op klaarlichte dag 't dak aansteken!”

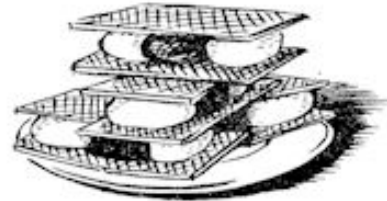
Stil gaan ze eten. Vader bidt, en leest uit de bijbel, net als altijd. Maar Tom voelt zich ongelukkig. Hij hééft het niet gedaan, en hij kan het niet bewijzen.

Na het eten stapt hun oude buurman binnen. Hij komt wel eens meer een praatje maken en een kopje koffie drinken. Moeder gaat ze vlug zetten. Als ze weer in de kamer komt kijkt buurman met een olijk gezicht rond. „Ik ben

naar m'n dochter geweest," zegt hij. „Anders was ik wel eerder gekomen. Ik zie dat jullie brand hebben gehad. En ik geloof dat ik weet hoe het aangekomen is." Hij wacht even om de spanning te verhogen. Dan kijkt hij Tom aan. „Jij bent de oorzaak," zegt hij. „Nietwaar!" valt Tom hem fel in de rede.

„Luister," gaat buurman onverstoorbaar verder, „ik zeg: jij bent de oorzaak, niet de schuld. Dat is heel wat anders." Tom zit te popelen. „Schiet toch op!" denkt hij. „Ik stond vanmiddag in de tuin. Ik zag Tom. Eerst achter de regenton en toen in de keuken. We wonen nu eenmaal dicht bij elkaar. Daar is niets aan te doen. Tom gooide een halve sigaret naar buiten. En toen... toen kwam er een mus aanvliegen. Die pikte de sigaret op en nam hem mee naar z'n nest in de dakgoot. Ik dacht nog: die gaat centrale verwarming aanleggen. 'k Heb er natuurlijk niet bij stilgestaan dat het brand kon veroorzaken. Maar zo moet het gebeurd zijn." Tom is van z'n stoel gesprongen.

Hij staat te dansen van opwinding. „Ja, zo kan het!" schreeuwt hij. Angstig kijkt hij naar vader en moeder. Zullen ze het geloven? Moeder komt naar hem toe. Ze geeft hem een kus. „De schijn was tegen je," zegt ze. „Maar zo is het natuurlijk gebeurd. Ik had niet aan je mogen twijfelen. Ik mag juist wel trots op je zijn dat je zo snel hebt weten te blussen."

Vader pakt z'n portemonnee. „Tom, haal voor ieder een ijsje. De grootste die er zijn." Dat is vaders manier om te zeggen dat hij blij is. Tom gloeit van geluk. Later op de avond maakt hij z'n huiswerk. Hij heeft het nog nooit zo goed gedaan. De volgende dag krijgt hij een tien voor aardrijkskunde. „En dat met die warmte," denkt de meester. „Hoe bestaat het!"

Wie wil corresponderen met:

- Corry Gijsbers, Keizerstraat 2, Dodewaard (Bet.), 17 jaar (corr.vriend).*
- Jaap Glas, Hoofdstraat W 103, Uithuizen (Gr.), 14 jaar (corr.vriend).*
- Ria v. Apeldoorn, Broeckerstraat 14, Oudewater, 14 jaar.*
- Joke Oosterhaven, Engwierderlaan 2, Makkum, 15 jaar.*
- Jannie Oosterhaven, Engwierderlaan 2, Makkum, 12 jaar.*
- Nienke Spoelstra, Osingalaan 275, Langweer, 11 jaar.*
- Tiny Uerburg, Biezen 2, Boskoop, 12 jaar, vriendin.*
- Lenie Wagemakers, Schrevelstraat 10, Sprang-Capelle (N.-Br.), vriend of vriendin.*
- Elly Boer, Schrevelstraat 6, Capelle (N.-Br.), 11 jaar.*
- Rini Brinkman, Zutphenseweg 36, Lochem, 9 jaar, vriend(in).*
- Willie Mennink, Kamperweg 3, Uragender, gem. Lichtenvoorde (Gld.), 8 jaar, vriendin.*
- Willy van Pelt, Heistraat 98, Sprang-Capelle (N.-Br.), 13 jaar, vriendin.*
- Anja van Pelt, Heistraat 98, Sprang-Capelle (N.-Br.), 11 jaar, vriendin.*
- Corrie v. d. Laan, Meidoornstraat 48, Stadskanaal, 12 jaar, vriend of vriendin.*
- Alie Jonker, Barkelensstraat 3, Stadskanaal, 12 jaar, vriend of vriendin.*
- Ina v. d. Vinne, Handelskade 55, Stadskanaal, 13 jaar, vriend of vriendin.*
- Janny Voorintholt, 1e Dwaarsdiep 23, Stadskanaal, 13 jaar, vriend of vriendin.*
- Anton Harmanny, Siriusstraat 24, Delfzijl, 12 jaar, vriend.*